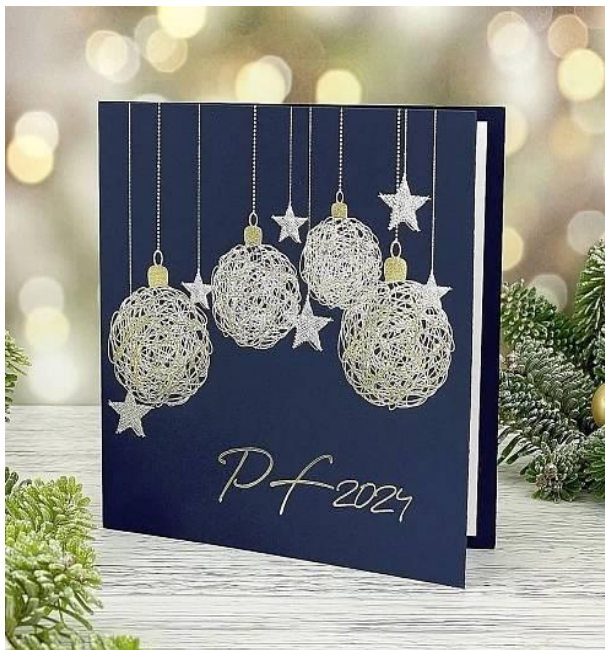

Bohdašín, Vanovka, Rokole, Bydlo
BOHDAŠÍNSKÉ OBECNÍ NOVINY
www.bohdasin.cz ; obec@bohdasin.cz

redakční rada: Jana Petřů, Hana Matějčková,
Josef Černý, Mgr. Lenka Moravcová
stálí spolupracovníci: Ljuba Rychetská, Radka Gottwaldová,
sestry z Rokole

4/2023

Prosinec

Astronomická zima začíná o zimním slunovratu. Letos je to 22. prosinec, kdy je nejdelší noc a nejkratší den.

Je to období s nejnižšími teplotami. Přesný čas začátku je dán okamžikem slunovratu a rovnodennosti. V kalendáři mohou být termíny počátku a konce o den posunuty. Tak jako letos. Jinak astronomická zima většinou začíná 21. prosince.

Letošní zima začala nádherně, napadl sníh a teploty byly akorát pod nulou. Dalo se sáňkovat a i vleký začaly jezdit.

Bohužel to nevydrželo dlouho a tak, jako teď poslední dobou, nás čekají zase Vánoce na blátě.

Snad se to brzy změní. Není to dobré pro přírodu ani pro nás. Vždyť létají komáři a mlhy nám přivodí tak akorát deprese.

Snad se dočkáme zimy, jako z Ladových obrázků, které si pamatuji z dětství, aspoň o Vánocích.

Ať to nenaruší kouzlo Vánoc, kdy se všichni sejdeme s rodinou a prožijeme příjemné chvíle.

Chtěla bych Vám ze srdce popřát klidné svátky a do Nového roku hlavně hodně zdraví.

S pozdravem Radka Gottwaldová

Zima to je sníh a mráz,
někdy překvapí nás.

Když vysvitne sluníčko,
zahřeje nás to maličko.

Za okny padá vločka,
svátků se každý dočká.
Dárky, cukroví, překvapení,
nad Vánoce víc nic není.

A nový rok je tu zas,
co asi zase čeká nás.
Tak vykročte tím správným krokem,
ať zabojujem s Novým rokem.

Složila: Radka Gottwaldová

A co se u nás událo od poslední?

říjen – čištění hasičské nádrže ve Vanovce

3. prosince – rozsvícení obecního stromu a vánočních dekorací

5. prosince – procházeli obcí Mikuláš, anděl a čert

18. prosince - veřejné zasedání

V Bohdašíně a okolí se stále něco děje. A to je dobře.

Informace z obecního úřadu

Dne 18. 12. 2023 za účasti sedmi zastupitelů a pěti občanů obce proběhlo veřejné zasedání obecního zastupitelstva.

Zastupitelstvo vzalo na vědomí hospodaření obce k 30. 11. 2023 s přebytkem 2,4 mil.Kč
Zastupitelstvo dále vzalo na vědomí příkaz starosty k inventarizaci majetku obce.

Zastupitelstvo schválilo:

- Vyrovnaný rozpočet obce na rok 2024 v celkové výši 4.653.300,-Kč
- Střednědobý výhled rozpočtu na roky 2025 a 2026
- Rozpočtové opatření č. 5 na r. 2023

Jelikož bez souhlasu zastupitelstva nemůže obec uzavřít dohodu o provedení práce se žádným zastupitelem, bylo toto projednáno a vysloven souhlas.

Zastupitelstvo vyslovilo souhlas s uzavřením pracovně právního vztahu se
zastupiteli ohledně vedení knihovny a kroniky, redakční činnosti, údržby zeleně a komunikací.

Několik informací ke schválenému rozpočtu.

Na straně příjmů prozatím nebyly zapojeny volné ušetřené prostředky. V případě potřeby budou tyto prostředky zapojeny rozpočtovým opatřením.

K výdajům -

- Vnitřní obchod - prodejna - pronájem, el-energie	25.000,-
- Komunikace – údržba a opravy	250.000,-
- Pitná voda – investice	1.904.000,-
- Vodní nádrže – údržba – drobné opravy	10.000,-
- Základní školy	8.000,-
- Kultura, děti a mládež	110.000,-
- Údržba budov	250.000,-
- Veřejné osvětlení	90.000,-
- Územní plánování – pořízení územního plánu	300.000,-
- Odpady	240.000,-
- Veřejná zeleň	110.000,-
- Požární ochrana	280.000,-
- Zastupitelstvo, místní správa a další	1.076.300,-

V původním návrhu rozpočtu byla v položce místní správa navrhována částka na případné dofinancování přestavby prodejny. Před zasedáním jsme se však dozvěděli, že naše žádost o dotaci na tuto přestavbu bohužel nebyla podpořena. Proto investiční prostředky byly v částce 1,5 milionu Kč přesunuty do položky pitná voda.

Ministerstvo pro místní rozvoj podpořilo pouze 118 žádostí z celkových 664. Naše žádost byla sice úspěšně vyhodnocena, avšak vzhledem k nedostatku finančních prostředků v této výzvě byla zařazena pouze jako náhradní a to až na 289 místě. Takže pravděpodobnost získání dotace v této výzvě se jeví i v případě navýšení prostředků jako nereálná. Nezbývá tedy než čekat, zdali ministerstvo v příštích letech vyhlásí podobnou výzvu a žádost podat znovu.

Ohledně vodovodu. Prozatím jsou zde rozpočtovány pouze peníze z vyrovnaného rozpočtu dle výše příjmů na rok 2024. V případě potřeby budou rozpočtovým opatření zařazeny uspořené prostředky v celkové výši cca 14 mil. Kč

Ohledně dotace na vodovod jsme prozatím stále ve fázi očekávání. Podle posledních zpráv by se o výběru uchazečů mělo jednat přibližně v polovině ledna roku 2024. Takže na konci ledna snad již budeme vědět. Máme rozjednaný a přislíbený úvěr na případné dofinancování ve výši 10 mil. Kč.

Další informace ke schválenému rozpočtu

Územní plánování – pořízení nového územního plánu. Tato položka se v rozpočtu objevuje již potřetí, pořizování však doposud nijak nezačalo. Čekali jsme, zdali budou vyhlášeny nějaké dotace. Kraj v letošním roce bohužel územní plánování nepodpořil, avšak na jaře byla vyhlášena výzva Ministerstva pro místní rozvoj. Žádost jsme zpracovali a začátkem prázdnin elektronicky podali, bohužel do dnešní doby ministerstvo nerozhodlo, takže stále nevíme, zdali pořizování územního plánu začne v příštím roce.

Ostatní výdajové položky jsou rozpočtovány v předpokládaných potřebných částkách včetně mírné rezervy. Z dřívějších plnění rozpočtů však víme, že spotřebování celých částek není vždy bezpodmínečně nutné a dá se na těchto položkách ušetřit.

Pokud se začne stavět vodovod, budeme takto uspořené peníze potřebovat, a čím méně si budeme muset půjčit, tím dříve a snadněji se budeme moci poohlížet po dalších investicích.

Na závěr mi dovolu, abych Vám všem poděkoval a popřál krásné a příjemné prožití svátků vánočních. V novém roce pak především zdraví a spokojenost.

A ještě bych Vás chtěl poprosit. V lednu držte naší obci palce.

Děkuji.

Napsal: Josef Černý

První adventní neděli 3. prosince se u permoníka Bohdana rozsvítil stromeček už popáté. Zároveň se i v lucerně rozsvítila první adventní svíčka. Počasí bylo opravdu pohádkové. Sníh pokrýl nejen strom, který jsme museli aspoň trochu očistit, aby bylo vidět jeho osvětlení, ale užily si ho hlavně děti, které si v něm hrály. Pod skládacím stanem nám hudebníci zahráli vánoční koledy a v jejich hraní pokračovali i v naší útulné hasičské klubovně. Jsme moc rádi, že je účast stále veliká a množství punče a čaje dostačující.... 😊 Moc chválíme

všechny obyvatele, kteří si donesli vlastní hrneček. Je krásné, že po této akci nezůstal žádný plastový kelímek. Děkuji všem, kteří se na akci podíleli. Tak zase za rok!

Do naší vesnice zavítal 5. prosince Mikuláš, anděl a čert, aby zkontrolovali hříchy místních obyvatel, ale hlavně dětí. Které si za básničku či písničku vysloužily nadílku. Čert neměl moc práce, protože děti v Bohdašíně „zlobí jen maličko“. Moc děkuji mládeži za jejich čas a pokračování tradice.

Napsala: Jana Petrů

Veselé vánoční historky

- Když mi tatínek u večere řekl, že nás bude brzo o jednoho víc, začala jsem všechny popohánět, aby jedli rychle – chtěla jsem, aby ten pejsek, co je pod stromečkem, nebyl zabalený moc dlouho. Až po rozbalení všech dárků jsem zjistila, že pejsek se nekoná a maminka čeká mého bratra.

- Učím děti, že se o domácí mazlíčky musí starat. No a tak dcera vykoukala kapra v šampónu a chtěla mu čistit zuby kartáčkem.

- Kamarád si až do sedmi let myslel, že dárky nosí jeho soused. On měl totiž příjmení Ježíšek.

- Jako malá jsem měla kocoura. Každý rok, jakmile jsme postavili stromeček, tak vylezl nahoru a tam spal. Jeden rok ale trochu přibral. Stromeček byl už nastrojený, byl den před Štědrým dnem, kocour vylezl nahoru a stromek spadl. Museli jsme honem běžet koupit nové ozdoby a stromeček ustrojit znovu.

- Jednou jsem jablkový štrúdl posypala místo skořice grilovacím kořením.

- Dostala jsem od tchána dárek, který jsem mu rok před tím sama dala.

- „Tak děti, jakpak bude u vás vypadat Štědrý večer? „ Přihlásí se Jirka a říká: „Ježíšek nám přinese dárky.“ Anička dodá: „ Nám přinese i stromeček.“ „ K nám přijde babička“, připojí se do debaty Pavlík, „ ale táta říká, že tu nám přinese čert. „

zdroj: net - Hana Matějčková

Legendami opředené jmelí. Magický symbol Vánoc má i léčivé účinky.

Jmelí bílé (*Viscum album*) lidem vždycky připadalo magické, nejspíš proto, že roste a žije svým zvláštním způsobem. Jde o poloparazitickou rostlinu, která sice potřebuje svého hostitele, ale příliš ho neobtěžuje a neničí. Z listnatých i jehličnatých stromů, na nichž žije, si bere jen vodu a minerály – ostatní živiny si díky vlastní fotosyntéze dovede vyrobit sama.

Jmelí roste všemi směry, nezávisle na světle a zemské přitažlivosti, a tak má nakonec podobu koule. Tajemství jmelí se skrývá i v dlouhověkosti – obvykle uhyne až se „svým“ stromem, takže může dosáhnout stáří až stovek let. Hodně pamatuje a mnoho ví – mysleli si naši předci, a tak si spojili jmelí s řadou magických rituálů i s odkrýváním budoucnosti.

Na co se používá jmelí

Jako léčivá bylina se jmelí používá především při vysokém krevním tlaku a nervových problémech. Posiluje srdeční sval a zlepšuje krevní oběh. „Dokáže pomoci ženám při obtížích v období klimakteria, s bolestivou menstruací nebo při pocitech strachu a nervozity. Jmelí léčí i choroby štítné žlázy, stimuluje imunitní systém, pomáhá při ženské i mužské neplodnosti. Účinkuje i při závratích, a dokonce prý i proti hysterii. V poslední době představuje jmelí podpurný přírodní lék při rakovině s cílem zlepšit kvalitu života a zmírnit symptomy,“ vysvětluje bylinkář a léčitel Martin Kolár.

Jak moc je jedovaté jmelí

Jmelí obsahuje glykoproteidy, peptidické toxiny (především viscotoxin), vodorozpustné polysacharidy, alkaloidy, cholin, histamin, triterpeny, fenylové sloučeniny a řadu dalších látek. Rostliny mají různý obsah látek podle toho, na jakém stromě rostou. „Nejúčinnější léčivkou je jmelí parazitující na jabloni, hlohu a dubu, potom na jedli, smrku a borovici; **jednoznačně toxické je jmelí rostoucí na topolech**, a proto se v léčitelství ani moderní farmacii nepoužívá,“ vysvětluje bylinář.

Kdy jmelí sbírat

„Jmelí se má sbírat pouze v prosinci (ideálně o zimním slunovratu) nebo pak na jaře v dubnu; v těchto měsících je nejúčinnější. Bílé lepkavé kuličky je nutné odstranit, neboť jsou toxické a pro léčebné účely nevhodné. Lístky i s měkkými konečky větvíček se musí ihned po sběru nasekat, neboť rychle tvrdnou,“ radí léčitel. Jmelí sušené nebo jako tinktura se však dá dnes běžně koupit, takže poměrně náročný sběr opravdu není nutný.

Co symbolizuje jmelí

Keltští druidové jmelí uctívali proto, že vyrůstá z nebe. O zimním slunovratu sbírali především jmelí dubové, které podle nich mělo největší moc nahradit životadárnou sílu slunce. Bobule jmelí pak barvili zlatě jako symbol plodnosti a lidé ho dávali do postele mladých žen a dívek, aby se jim narodilo co nejvíce dětí – kolik zlatých kuliček, tolik zdravých dětí.

Jmelí také sloužilo jako talisman, který měl chránit před uhranutím a zlou mocí vůbec. Větvička jmelí se dávala narozeným dětem do kolébky, aby zabránilo zlým silám ukrást novorozeně a vyměnit ho za jiné. V ložnici jmelí mělo zajistit klidný spánek a chránit proti nočním můrám a náměsíčnosti.

Co znamená, když se daruje jmelí

Podle další z pověr přináší jmelí do domu štěstí a lásku. Aby se tak opravdu stalo, musí být darované. To znamená, že my koupíme svazeček tomu, koho máme rádi, a někdo jiný ho zase daruje nám. Čím víc bílých kuliček na něm bude, tím víc štěstí přinese.

Vánoční legendy a pověry o jmelí

S Vánocemi (a před příchodem křesťanství se svátky zimního slunovratu) se jmelí spojuje mj. proto, že je stále zelené a vyrůstá z nebe – a že právě v tomto čase mívají lidé chuť nahlédnout do budoucna, popřípadě svůj osud v příštím roce „pojistit“.

Bílé kuličky jmelí jsou lepkavé – to se stalo podkladem pověry, že upevňují vztahy mezi lidmi. Prý stačí, když se s vybraným člověkem na chvilku kuličkou slepíme dohromady (prst na prst, dlaň na dlaň) a už nás nic a nikdo neoddělí.

Podle pověr musí vánoční jmelí doma vždycky viset a nemá se dávat do vázy. Tenhle způsob umístění tak připomíná, jak roste v korunách stromů.

Jmelí se zavěšuje na Štědrý den ráno a má v domácnosti viset celý rok. Poté se nahrazuje jmelím novým. Staré jmelí se nesmí vyhodit, ale obřadně spálit. Do domu přináší štěstí, zdraví a boží požehnání.

Proč se jmelí pozlacuje

Naši předkové věřili, že jmelí léčí všechny nemoci a odstraňuje neplodnost u lidí i u domácích zvířat. Někde ho proto zavěšovali nad dveře chlěva už v červnu – do Vánoc uschlo a tím krásně zezlátlo a získalo kouzelnou sílu. Proto dodnes jmelí pozlacujeme.

Důvod zlacení je ještě jeden. Zlaté jmelí má údajně ukazovat, kde se v zemi skrývají poklady. Můžeme to zkusit – stejným způsobem jako proutkaři, kteří vyhledávají vodu.

Proč se líbat pod jmelím?

Není úplně jasné, jak nebo kdy se dostalo do vánočních tradic líbání pod jmelím zavěšeným u stropu, na lustru nebo nad dveřmi, ale zřejmě pochází z viktoriánské Anglie. Poněkud puritánskému národu to údajně umožnilo troufnout si dát pusku komukoli. Zvyk se ale rychle se rozšířil po celé Evropě a dobyl celý svět, vždyť ostýchaví lidé žijí všude.

Správně se má za každý skutečně polibek utrhnout jedna kulička (získává ji líbaný!). Ale pozor, tu poslední, která po všech líbačkách na větvičce zůstane, už netrháme! A i s uschlým jmelím ji schováme až do příštích Vánoc – má to zajistit, že se v domě bude po celý rok držet láska.

O trochu netradičních vánočních zvyčích

Kdysi bylo běžné, že po obcích chodíval ponocný, jenž pravidelně vytruboval jednotlivé hodiny. Někdy však vyzpěvování ponocného parodovali noční chodci, jdoucí z hospody. A tak někdo za ticha nočního odpovídal ponocnému, když dozpíval Chval každý Duch hospodina – „Ježíš, Maria to je zima!“ Ponocní také chodívali na Nový rok po chalupách a vinšovali „všeho dobrého“. Někdy navrch přidávali i různé průpovědky a doporučení. Tak například, trápí-li vás chřipka, pak rozemelte stejným dílem vanilku, chlorové vápno, jetelové semínko a směs tuto zabalte do dvojitého papíru a vyhodte na hnůj, přitom však trpělivě čekejte, až vás chřipka přejde. Nebo máte-li na oděvu skvrny, tak si z toho nic nedělejte, neb na měsíci jsou také a nikdo je nečistí.

Zvláštním zvykem bylo i stavění vánočního stroměčku. Dnes již zcela zažitá tradice byla rozporuplně hodnocena ještě před 90 lety, jak dokládá jeden z článků z 23.12 1935. „Staré vánoční obyčej se v poslední době značně mění u různých národů pronikáním zvyku strojiti vánoční stroměček. Stejně jako u nás i v zemích jižních vytlačuje zelená jedlička jesličky. Vatikánský list Osservatore Romano zaujal sice proti tomuto severskému pohanskému zvyku odmítavé stanovisko, avšak přesto si vánoční stromek razí cestu dál a dál.“ Novou tradicí se postupem doby staly i loterie, které lákaly v době vánoční na velké výhry. Tak např. V roce 1944 Náchodské listy nabízely sázky do nové loterie od Lišky s premií 1,5 milionu korun. Později se obliba loterie rozšířila i v komunistickém Československu, kde si každý mohl vsadit ve Vánoční loterii pořádané státní loterií. Zvyk koupit si los a věnovat ho jako dárek někomu z blízkých nezanikl a přetrvává dodnes.

Zdroj: Swing prosinec 23 - Hana Matějčková

Nejoblíbenější vánoční film

Kdo by se netěšil na vánoční pohodu s oblíbeným filmem. Osobně nejsem fanda nových štědrovečerních pohádek, jsem opatrná a nenechám si poklid a kouzlo štědrého večera ohrozit novým filmařským počinem, který by mě mohl zklamat. To riziko si nechám raději na první nebo druhý svátek vánoční.

Je určitě těžké najít doma shodu, který film je nejlepší a vybojovat si ten „svůj“. Mě taková předvánoční slovní bitva přivedla k pátrání. Následující seznam není podle mých preferencí, ale podle Československé filmové databáze, kde je pořadí filmů sestaveno na základě hodnocení uživatelů (těch bylo ke konci roku 2022 přes půl milionu).

Pelíšky	komedie/drama	1999	ČR	91 %
----------------	----------------------	-------------	-----------	-------------

Tento český film sice kromě Vánoc mapuje i další roční období v roce 67 a 68, ale jeho začátek má naprosto pohlcující vánoční atmosféru. Humorné situace, vánoční tradice a zobrazení každodennosti je jádrem snímku zobrazující zásadní událost v našich dějinách i jedny povedené Vánoce. Měření medvěda, noky nebo knedlíky a lití olova patří k nejoblíbenějším scénám.

Sám doma 1	komedie	1990	USA	88 %
-------------------	----------------	-------------	------------	-------------

Kdo nezná Kevina McCallistra? Tento film je vánoční klasika. Ačkoliv moji rodiče by protočili oči v sloup. Ano, je toho na českého diváka příliš, příliš hlučné, příliš divoké, příliš dekorací, příliš americké. Ale i tak byl pro mne tento příběh od dětství nepostradatelným filmem, a to nejen na Vánoce. Jsem si jistá, že na VHSce nechyběl v žádné domácí videotéce.

Láska, nebeská	romantická komedie	2003	UK	86 %
-----------------------	---------------------------	-------------	-----------	-------------

Londýn, několik postav a vánoční příběh. Romantické filmy jsou určitě spíše v oblíbě žen a tento nebude výjimkou. Je dokonalým příkladem neuvěřitelného příběhu, kde se osudy několika hrdinů prolínají, a všechny spojuje láska.

Ukradené Vánoce	animovaný	1993	USA	85 %
------------------------	------------------	-------------	------------	-------------

Tento kultovní film s vánoční tematikou z dílny Tima Burtona, který do hlavních rolí obsadil animované bytosti ze záhrobí je hodnocen velmi vysoko. Já jej neznám, proto se pokusím během letošních Vánoc doplnit filmové znalosti.

Vánoční prázdniny	komedie	1989	USA	81 %
--------------------------	----------------	-------------	------------	-------------

Tak tady se oddělují dva tábory. Pokud Sám doma je pro někoho srdcovka a druhý skřípe zuby, tak tento film má buď věrné fanoušky anebo ty ostatní, co raději vyhodí televizi z okna (což naštěstí už není při dnešních úhlopříčkách tak jednoduché). Rodina Griswoldových v jejím čele je otec Clark, který si nepřeje nic jiného než dokonalé Vánoce, s nejlepším stromečkem, nejlepším osvětlením a pohodou. Jenže ho čeká mnoho překážek.

Anděl Páně	pohádka	2005	ČR	76 %
-------------------	----------------	-------------	-----------	-------------

Už tradiční záležitost, která potěší malé i dospělé. Krásným způsobem je zde ukázán vánoční shon na nebi a také to, že ne každý anděl se povede a že i pekelník může být dobrák. Petronela a Uriáš se rozhodně nenechám ujít.

Ať už je váš oblíbený vánoční příběh jakýkoliv, udělejte si na něj čas, klid, pohodu, kávičku a cukroví a nenechte se ničím rušit 😊

Napsala: Lenka Moravcová

Vánoční zamyšlení

Tak už zase máme čas adventu, čas vánočních příprav, čas těšení se na nejkrásnější svátky v roce, možná čas bilancování a přemýšlení, jaký byl ten uplynulý rok a co nás čeká v roce příštím.

Já tento čas nejraději trávím ve škole mezi dětmi, protože si s dětmi o Vánocích hodně povídáme, vyrábíme přáníčka a další výrobky a dekorace, ve škole máme den s čerty a vánoční besídky, zpívají se koledy, ve školní kuchyňce pečeme perníčky a další dobroty. Prosinec považuji za celá léta, co pracuji ve škole, za nejhezčí měsíc školního roku. Ty rozzářené dětské oči, to jejich nadšené těšení, ta radost i z maličkého dárku od kamaráda na besídce, to mě prostě pořád dostává.

Nedávno jsem četla článek na netu, kde se autor zamýšlel nad tím, že dnešní děti neznají slovo až. Že vše dostanou hned, že nemusí na nic čekat. Že neznají, aby na něco musely počkat. Ve smyslu – dostaneš to až na Vánoce, až na narozeniny atd. A že si pak ničeho neváží. No, v něčem ten autor měl pravdu. Opravdu si děti někdy vymůžou třeba i drahou blbost a musí ji mít hned. Ale dělají to podle mně rodiče, to oni by měli naučit dítě, že musí počkat. Je pravda, že dost dětí si přinese po Vánocích do školy hračku, s nadšením ji všem ukazuje, má z ní velikou radost, a když se na tutéž hračku zeptáte za měsíc, nebo třeba jen za 14 dní, tak už si na ni nevzpomene, nebo už neví, kde ji má, nebo už ji má rozbitou. Ale je těžké odolat dítěti, když vám doma kvílí, že všichni to už mají a ono ne. Ať už se jedná o jakoukoli hračku, která zrovna letí, mobil nebo oblečení. Vzpomínám si, jak naše Peťa pořád chtěla ponožky s prsty, protože už je přece všichni mají. No tak jsem je nakonec koupila, Peťa je měla jednou na sobě, zjistila, že nejsou pohodlné a už je nikdy na sebe nevzala. Tak jsem pak měla argument, když zas něco strašně chtěla. Jinak si myslím, že děti by dokázaly na něco počkat a měly by pak o to větší radost. A víc by si všeho vážily. No, to je jen takové moje zamyšlení. A myslím, že Vánoce nejsou o počtu dárků, ale o společně stráveném čase.

Líbí se mi, když děti vyprávějí o společných procházkách s rodiči, o společných chvílích, třeba u společenské hry, nebo u čtení knížky, při dělání vánočních zvyků. A je mi líto, když slyším, no na štědrý den budu s mamkou a 25. budu s tatínkem. Ale co se dá dělat, taková už je doba.

Já osobně se těším, že strávím štědrý den s blízkými, hlavně s vnoučkem, protože kdoví, co bude za rok. Děti už mají své životy a své plány do budoucna. Jinak bych si ráda o Vánocích hlavně odpočinula, protože to potřebuji teď úplně nejvíc, dělat něco pro svoje zdraví.

Děti odjedou už 25. 12, tak pak kromě mnoha starostí a povinností bych ráda trávila čas hlavně s nějakou dobrou knížkou. Televizní program je zase stejný jako jiné roky a vidět něco popadesáté se mi nějak nechce. Nedávno jsme skoro všechny kolegyně z práce jely do Prahy do divadla Hybernia na muzikál Zpívání v dešti. Jely jsme vlakem, v Praze jsme nejdřív zašly na kávu, potom jsme vzaly útokem Luxor. No těch knížek, to byla nádhera. Vždy tam zajdu, když jsem v Praze. Pak jsme prošly Václavské náměstí. Některé kolegyně šly přes Staroměstské náměstí, některé jsme šly po Příkopě, kde byl větší klid. Vlezly jsme mimo jiné do hračkářství Hamleys. No nic jsem tam Vojtíškově vzhledem k cenám nekoupila, ale připadala jsem si jako Kevin v Sám doma. Po obědě v Paladiu jsme šly do divadla. Muzikál byl moc hezký, a velký zážitek jsme měly po skončení, protože naše řada byla vybraná, že můžeme jít do zákulisí divadla. Takže jsme byly na jevišti, pod jevištěm, kde jsme potkaly i herce z muzikálu, Jana Kříže, Roberta Urbana a Václava Vydru. Byli moc přátelští a milí. Netušila jsem, že divadlo Hybernia byl původně kostel, zrušený už za Josefa II. Pak tam byla výstavní síň a kdeco, než z budovy vzniklo divadlo. No a na závěr jsme vyjely do 6. patra a ze střešní terasy koukaly na vánočně osvětlenou Prahu. Nádhera.

Doufám, že jste adventní čas využili kromě pečení cukroví a úklidu, i třeba k nějaké kulturní akci, nebo k návštěvě adventních trhů. A můžete i čas vánoční a čas po novém roce využít k návštěvě nějaké kulturní akce. Tak třeba několik tipů: 27. 12. ve Škvorecký Café v Náchodě zazpívá Jitka Štěrbáková, klavíristka a zpěvačka. 28. 12. v Zahradě Trees v Červeném Kostelci zazpívají Mario Biháři a David Fiedler hudbu mnoha žánrů. 18. 2. bude v Náchodě koncert Radůzy a v březnu budou v Červeném Kostelci Bratři Ebenové.

Přeji Vám krásné vánoční svátky strávené v kruhu svých blízkých a v novém roce hlavně zdraví a pohodu

napsala: Hana Matějčková

Jak se slavily Vánoce ve středověku?

Dávno před Santa Clausem a vánočními stromky slavili lidé ve středověké Evropě Vánoce dvanácti dny hodování, tance, her a pití. Vánoce byly jedním z vrcholů středověkého kalendáře a představovaly velkou oslavu pro bohaté i venkovany. A stejně jako pro mnohé dnes byly Vánoce nejlepším obdobím.

Půst před Vánocemi - přísně se dodržoval půst. Začal čtvrtou adventní neděli před Vánocemi a trval až do Štědrého dne.

Vánoční mše - svátky začaly před svítáním na Štědrý den ráno zvláštní mší. Mše znamenala oficiální konec adventu a začátek svátečního období, které trvalo od 25. prosince do 5. ledna.

Vánoční prase - i když míra vánoční dekadence závisela na společenském postavení, většina lidí si v listopadu nechala zabít alespoň prase. To se pak nasolilo a vyudilo, aby se z něj později stala vánoční slanina a šunka.

Volno - Na venkově se od bohatých pánů očekávalo, že svým nájemcům dají alespoň 12 dní volna od práce. A také jim podávali slavnostní jídlo.

Vánoční hostina - jídlo obvykle začínalo paštikou, klobásami a černým pudinkem. Poté následovaly čtyři chody s rybami, drůbeží a pečeným masem. Poslední chod se skládal z krémů, koláčů, ořechů a sladkostí.

Královské jídlo - středověká královská rodina pozvedla vánoční hodování na jinou úroveň. Na štědrovečerní večeři v roce 1226 objednal král Jindřich III. 40 lososů, hromady zvěřiny, kančího masa.....

Extravagance - další příklad extravagance: Jindřich V. zařadil na své vánoční menu ještě exotičtější pochoutky, například raky, úhoře a sviňuchy.

Obřadní kančí hlava - v pozdním středověku se vařená kančí hlava o Vánocích stala slavnostní událostí. Zahrnovala vše od průvodu po kostýmované tanečníky a zpěv.

Vánoční nápoje - pokud je něco jisté o středověkých Vánocích, pak to, že pití bylo stejně důležité jako jídlo, ne-li důležitější. Pro obyčejné lidi bylo oblíbeným nápojem pivo a kořeněný mošt. Pro pány a královskou rodinu to bylo víno. Během jediného roku objednal Jindřich III. na Vánoce 60 tun vína. To odpovídá 1272 lahvím!

Velká oslava - hry v převlecích a výměny rolí byly důležitou součástí středověkých vánočních oslav. Některé z nich byly zděděny z dřívějších pohanských zvyků kolem zimního slunovratu.

Mumlání - ve středověkých anglických vesnicích se například o Vánocích provozovalo mumlání. Mumlajové se oblékali do zvířecích masek nebo se převlékali za ženy. Pak chodili po domech, zpívali sváteční písně a vyprávěli vtipy.

Mummerova maska - královská rodina měla také zvláštní tradici, která zahrnovala masky zvířat. Procházeli hodovní síní s celými zvířecími hlavami - našťestí uvařenými - a zpívali slavnostní písně.

Svátek bláznů - svátek bláznů se konal 1. ledna. Byla to oslava, která umožňovala kněžím, jáhnům a dalším církevním představitelům být hloupými. Během svátku bláznů se s oblibou střídaly role, hodně se pilo a tančilo. A samozřejmě se to někdy vymklo kontrole.

Dvanáctá noc - která se slaví v noci z 5. na 6. ledna, byla ve středověku prakticky samostatným svátkem. Představovala vyvrcholení dvanácti dnů veselí a rošťáren.

Večírek roku - dvanáctá noc byla v podstatě hlavní událostí téměř dvoutýdenního hodování, pití a porušování pravidel, které charakterizovalo středověké Vánoce.

Fazole v dortu - ústředním prvkem Dvanácté noci byl fazolový koláč, což byl bohatý ovocný koláč s drobnými sušenými fazolemi. Ten, kdo dostal kousek s fazolí, byl "králem" nebo "královnou" večírku.

Předpovídání budoucnosti - dvanáct vánočních dnů bylo také zvláštním obdobím pro středověkou pseudovědu věštění.

Interpretace znaků z přírody - kněží se nořili do textů zvaných prognostika, které vysvětlovaly praxi výkladu znamení z přírody, jež se opírala o Bibli. Předpovídali počasí na nadcházející rok a věstili důležité události.

Slunečné Vánoce - pokud by například na Štědrý den bylo slunečno a jasno, znamenalo by to, že jaro bude teplé a mírné. To by pak vedlo k úspěšné úrodě a celkově dobrému zdraví.

Větrné Vánoce - silný vítr na Štědrý den však znamenal špatný rok pro bohaté a mocné. Vycházelo se z toho, že jde o znamení seslaná Bohem pro ty, kdo je dokážou číst.

Vánoční koledy - vánoční koledy se staly oblíbenými v pozdním středověku. Byly to písně makaronické, což znamená, že se v nich mísila latina s lidovými jazyky. Kněží a mniši také hráli a zpívali vánoční hudbu. S rostoucí úctou k Panně Marii rostl i počet vánočních písní, které opěvovaly její čistotu.

Zdroj: internet

Vánoční ozdoby

Stromeček se bez nich neobejde. Jsou křehké, krásné a všech barev a tvarů. Řeč je o vánočních ozdobách. A pojďme si povídat o těch krásných, českých, ručně malovaných.

Zdobení stromečků zdaleka není tak dlouholetá tradice, jak by se mohlo zdát. To co dnes neodmyslitelně patří k Vánocům, byste před 100 lety v každé domácnosti rozhodně nenašli.

Nejstarší zmínka o ozdobeném vánočním stromku pochází z roku 1570 ze severu Německa. Zde nazdobili stromek jablky, ořechy či preclíky. Děti si pak dobroty po skončení svátku mohly sníst. V průběhu následujících let se stromek rozšířil do zámožných rodin po celém Německu a dál.

A jak je to se skleněnými ozdobami? První skleněnou ozdobu snad vyfoukl jistý sklář z Goetzenbrucku v polovině 19. století. Říká se, že toho roku se urodilo velmi málo ovoce a stromečky nebylo čím ozdobit. Sklář vyfoukl jednoduchý tvar jablka ze skla a stromek skleněnými jablky ozdobil. Nápad se ujal a vznikla z něho tradice. **Ozdoby se začaly vyrábět v německém městě Lauscha, které se později stalo světovým centrem výroby skleněných ozdob.** Ke konci století móda vánočních stromků a jejich zdobení zasáhla již celou Evropu i USA. Ovoce, plody a domácí ozdobičky ze slámy, dřeva, a i ty cukrové byly pomalu nahrazovány skleněnou baňkou. Pro skláře mohly začít zlaté časy. České sklárny začínají poprvé vyrábět foukané ozdoby a výroba východních a severních Čech si velmi rychle vydobývá velmi dobrou pověst. Vánoční skleněné ozdoby se sice začaly vyrábět už ve 40. letech 19. století v Josefově Dole, jenže českým sklářům tehdy nepřišla jejich výroba příliš zajímavá. Čeští skláři se k ozdobám vrátili po letech tak trochu z donucení. Po roce 1908 je z indického trhu, kam směřovaly v obrovském množství slavné foukané perle, vytlačila levnější japonská konkurence. Lidé přišli o práci, navíc sklady najednou přetékal už hotovým zbožím. Myšlenka vyrábět vánoční ozdoby z foukaných perel i sekaných perliček byla pracovní záchranou pro spousty lidí. Zlomový je rok 1931, kdy Sklářský ústav v Hradci Králové nechal proškolit 14 perlařů odborníkem z Německa. Následně vzniklo sklářské družstvo, které pořádalo kurzy, soutěže, a tak se česká vánoční ozdoba z foukaného skla dostala na celosvětovou špici. Češi přinesli veselejší barvy, nápadité tvary, a hlavně precizní provedení jak ve sklářském, tak i výtvarném zpracování.

Přichází 2. světová válka a poté změna poměrů, ale české sklo se drží na postu světové jedničky a ocenění z výstav v Bruselu, či v Paříži to potvrzují. Na počátku 90. let přichází další společenské změny a novodobá historie je nám známá. Mnoho tradičních oborů prožívá úpadek, zákazník hledí na kvantitu a cenu, a tak má konkurence z Asie zdrcující dopad. Přichází krize nejednoho tradičního oboru. Sklářství a s ním i výroba ozdob upadá a má to dosah i na náš region. V letech 2005-2006 dochází k uzavření ztrátových provozů v Rokytnici, Kounově, Kostelci nad Orlicí a v Kuksu.

Ale Češi jsou ve skle prostě dobří, ve světě to bylo známo, a tak opět vývoz kvalitních výrobků některé podniky zachránil a jiným se podařilo opět nadechnout. Dnes patří skleněné malované ozdoby na každý vánoční trh a za vyšší cenou se skrývá krása a dechberoucí lidská zručnost, která na stromečku nesmí chybět.

Pokud vás zajímá, kde se určují trendy pro vánoční ozdoby, tak je to každoroční veletrh v německém Frankfurtu nad Mohanem. Tam je řečeno, co bude tématem Vánoc a jaké se budou nosit barvy. Stálicemi je klasická červená a zlatá barva a na výsluní se už pár let dostávají retro ozdoby.

Hitem letošních Vánoc je barva magenta (hodně výrazná směs červené, růžové a fuchsiové) a co se tvarů týká, tak na stromečku nesmí chybět srnky a jeleni.

Pokud vás zajímá putování za tradičním řemeslem anebo docela obyčejný nákup nových vánočních ozdob, můžete se vydat do míst, kde se stále ještě celý rok vyrábějí tradiční dekorace:

Rodinná firma Ozdoba CZ ze Dvora Králové má za sebou již 100letou historii. Vyrábí foukané a ručně malované skleněné ozdoby a snaží se pokrývat aktuální trendy nejen české, ale i světové. Letos se v nabídce

objevila brokolice, o kterou je zájem v USA. Pro náš trh se zde vyrábí klasické koule, zvonečky, sněhuláci či novější tvary vánočního cukroví. Pro cizinu frčí ovoce, zelenina i mořské plody. Ve všední dny je možná exkurze na objednávku a to od 8.00 do 14.00 za aktuálních 80 Kč. <https://ozdoba.cz/> Ve Dvoře Králové se nachází také DUV-družstvo, kde bez využití strojů vznikají tradiční skleněné vánoční ozdoby. Tradice výroby ze skla v Podkrkonoší byla založena již ve 2. pol. 19. století a spočívala v domácí výrobě skleněných perel. Prohlídka výroby s odborným výkladem za 120 Kč anebo kreativní dílna pro větší skupiny s možností výroby vlastní dekorace je možná na objednávku předem. www.vanocniozdoby.cz

Mistrem v tradiční ruční výrobě vánočních ozdob ze skleněných perlí je rodinná firma Rautis v Poniklé. Výroba krkonošských ozdob ze skleněných perlí je na seznamu UNESCO. Cestu jediné perličky na ozdobu přes foukání, stříbření, barvení, malování, řez a montáž poznáte při exkurzích. Vstupné stojí 130 Kč pro dospělé a 80 Kč pro děti a můžete si vyrobit ozdobu vlastní. Pokud se vám "stará perlařina" zalíbí, můžete se zastavit také v blízkém Muzeu krkonošských řemesel, kde je tomuto oboru věnovaná malá expozice. V Rautisu je prodejna otevřena denně od 9:00 do 17:00 hodin. <https://www.rautis.cz/>

Je to z ruky, ale mezi tradiční české výrobce patří také výrobní družstvo Slezská tvorba v Opavě, kde se ruční výrobou českých skleněných vánočních ozdob zabývají již od roku 1951. Základní sortiment tvoří koule, olivy, rakety, zvonky, špice, volně foukané tvary a výrobky foukané do forem (srdce, figurky). Každá vánoční ozdoba je ručně zpracovaný originál. Exkurze na rok 2024 je možná přes rezervační formulář a může být hezký zpestřením i letní dovolené <https://www.slezska-tvorba.cz/exkurze-do-vyroby>

Koulier na Chrudimsku v malé vsi Oflenda mezi Skutčí a Hlinskem – je to rodinná firma, ve které její majitelé, Petr a Kateřina Šrámkovi, navazují na tradici předků. Obnovená výroba zde byla zahájena v září 2021 a jejím hlavním cílem je od začátku jediné – zachování českého řemesla a úcty k této krásné tradici. Prodlužte si vánoční čas a se do Oflendy podívat v lednu. Exkurze a obchod jsou otevřeny od 9:00 do 15:00, pondělí – sobota. <https://exkurze.koulier.cz/>

Ať už bude váš stromeček jakýkoliv, přeji, aby přinesl do domácnosti kouzelnou sváteční atmosféru a celé rodině radostné a klidné Vánoce.

Napsala: Lenka Moravcová

Staré recepty z česneku proti chřipce a nachlazení.

Zkuste čaj, elixír, sirup i česnekovou vodu

Česnek kuchyňský (*Allium sativum*) je osvědčené přírodní antibiotikum, ale také silné antivirotikum, a tak přirozeně pomáhá chránit před virovými infekcemi. Je dobrý jako prevence, ale i účinně podporuje léčbu.

Co všechno léčí česnek: například detoxikuje, dezinfikuje, regeneruje, snižuje krevní tlak, povzbuzuje chuť k jídlu, podporuje imunitní systém, zmírňuje bolesti kloubů, pročišťuje cévy, prospívá srdci, ničí plísňe, hojí rány. Nejúčinnější je česnek syrový, preventivně bychom měli sníst každý den jeden stroužek (to je 5 až 6 g), což je také množství, které bychom neměli překračovat," radí bylinkář Martin Kolár.

Česneková voda proti virům

Ingredience

1–2 stroužky česneku (max. 6 g)

200 ml vody

Postup: oloupané stroužky česneku prolisujeme, nebo nadrtíme v hmoždíři a zalijeme studenou převařenou vodou. Důkladně promícháme a vypijeme. Můžeme osladit až 1 lžičkou medu.

Užívání

„Jako preventivní kúru zejména v sychravých podzimních dnech pijeme česnekovou vodu ráno těsně před snídaní po dobu dvou týdnů, pak týden vodu s citronem a pak zase týden česnekovou vodu doporučuje bylinkář.

Česnekový čaj se zázvorem

Ingredience

2 stroužky česneku

250 ml vody

2 cm čerstvého zázvoru

Postup: česnek a zázvor oloupeme a nakrájíme, zalijeme studenou vodou a pomalu přivedeme k varu. Necháme 2 minuty povařit, sejmem. Po 5–8 minutách scedíme.

Užívání: čaj pijeme teplý nebo vlažný, vždy čerstvě připravený. Jak prevenci jednou za den, jako podporu léčby chřipky a chorob z nachlazení až třikrát denně po dobu nezbytně nutnou.

Antivirový česnekový elixír

Ingredience

250 g česneku

500 ml 40–50% čirého alkoholu (ideálně domácí pálenka nebo čistý destilát)

Postup: stroužky česneku oloupeme, rozdrtíme v hmoždíři nebo vymačkáme lisem na česnek. Zalijeme alkoholem, dobře uzavřeme a necháme v tmavé a chladné místnosti 10 dnů. Občas protřepeme. Pak scedíme přes gázu nebo husté sítko a dáme do lahviček s kapátkem.

Užívání: „jako ochranu před viry užíváme česnekový elixír po dobu jednoho měsíce. Buď po 20 kapkách třikrát denně ve sklenici vody před jídlem, nebo citlivější lidé mohou začít užívat 5 kapek třikrát denně a postupně přidávat po jedné kapce až na 20 kapek třikrát denně před jídlem. Antivirovou kúru si dopřejeme dvakrát ročně," radí Martin Kolár

Česnekový olej

Ingredience

10 stroužků česneku

150 ml zastudena lisovaného oleje

Postup: česnek oloupeme, roztřeme nebo rozdrtíme v hmoždíři či prolisujeme, dáme do tmavé sklenice a zalijeme olejem – česnek musí být pod hladinou. Uzavřeme a necháme nejméně 3 dny rozležet. Scedíme.

Použití: česnekový olej jako prevenci užíváme dvakrát až třikrát denně, 1 lžičku oleje smícháme s 1 lžičkou čerstvě vymačkané citronové šťávy 20 minut před jídlem.

Česnekový sirup

Ingredience

10–12 stroužků česneku

250 ml jablečného octa

150 g medu

Postup: oloupaný česnek prolisujeme nebo roztřeme a smícháme s jablečným octem a medem. Směs přendáme do skleněné uzavíratelné nádoby a necháme týden v lednici. Každý den promícháme dřevěnou vařečkou. Scedíme.

Užívání: „Pokud už jsme virovou chorobou onemocněli, užíváme 1 lžičku sirupu ve 220 ml neperlivé vody ráno nalačno. Česnekový sirup nikdy nepijeme neředěný!!! Jako prevence stačí jedna sklenka jednou týdně," dodává bylinkář.

Zdroje: internet (bylinkyprovsechny.cz)

Vánoční hvězda

Tři mudrci se vraceli z Betléma, vzpomínali na své putování za hvězdou, která je dovedla až k jeslím v malé chudé stáji, mysleli na dítě, kterému se klaněli jako králi nebe a země, na dary, které mu přinesli.

Když se pak na zpáteční cestě zastavili na návrší za Betlémem, otočili se, aby se ještě jednou podívali na malé městečko a užasli. Jaká nádhera na obloze! Velká hvězda, která je celou cestu vedla, se roztříštila na tisíce, statisíce malých hvězdiček, které se rozdělily nad celou zemí jako obrovský hvězdný vodopád. Co to asi znamená?

Na jednom rozcestí potkali člověka, kterého se zeptali na cestu. Přátelsky jim odpověděl a ukázal, kudy dál. A najednou uviděli nad jeho hlavou svítit hvězdičku. Když večer hledali v jednom hostinci nocleh, zářila malá hvězdička nad hlavou hostinského, který je laskavě obsluhoval. A vždy, když jim někdo udělal něco dobrého nebo jim něco pěkného řekl, zazářilo mu nad hlavou jasné světlo. Tak bylo mudrcům jasné, že v každém člověku, který věří, miluje a důvěřuje, milosrdně pomáhá a nemyslí jen pro sebe – žije a svítí vánoční hvězda, Kristus a jeho milosrdná láska.

Kéž vánoční hvězda září mezi námi nejen o letošních Vánocích!

Radostné a pokojné Vánoce a vše dobré do nového roku přejí sestry z Rokole

Poděkování

Blíží se nejhezčí svátky, které všichni prožíváme v kruhu svých rodin.

V letošním roce jsme navštívily poměrně hodně oslavenců, ale bohužel nás také pár spoluobčanů opustilo. Rozhodla jsem se na závěr roku napsat příspěvek do Bonu, abych veřejně poděkovala paní Rychetské, která se mnou a paní Vondřejcovou chodila přát jménem obce všem oslavencům.

Zažily jsme společně hodně krásných a příjemných návštěv. Jsem jí opravdu moc vděčná, že byla ochotná se zapojit.

Teď ale už nastal čas, kdy jsme se dohodly, že ji vystřídá v této funkci někdo jiný.

Milá Ljubo, moc Ti za nás všechny děkuju.

Na závěr bych chtěla Vám všem popřát hodně štěstí, zdraví a spokojenosti v novém roce.

Vlasta Livarová

Ohlédnutí za rokem 2023

K trvalému pobytu v Bohdašíně se přihlásili:

Kristýna Koutníková	Bohdašín
Marek Hůlka	Bohdašín
Jan Škoda	Bohdašín

A v dubnu se narodila Ellen Effenberková, kterou vítáme mezi námi.

Z trvalého pobytu se odhlásili:

Eliška a Anežka Thérovy, Adéla Effenberková,
Hana a Victoria a Vanessa Šaldovy, Vasyl Vorokhta

Navždy jsme se rozloučili:

s paní Miladou Machatovou z Bohdašína
s panem Vladimírem Janečkem z Vanovky
s paní Annou Častorálovou z Rokole
s panem Ladislavem Polívkou z Bohdašína

Čest jejich památce !

Pokud již do konce roku nenastane žádná změna, vstoupí do roku 2024 Bohdašín (Bydlo, Rokole) s počtem 209 obyvatel přihlášených k trvalému pobytu, z toho ve Vanovce 27.

V prvním čtvrtletí příštího roku oslaví významné životní výročí naši spoluobčané:

6. ledna	paní Jana Flídrová	Bohdašín	80 let
10. ledna	paní Irena Příbylová	Bohdašín	70 let
14. ledna	paní Anežka Marková	Rokole	88 let
29. března	paní Jarmila Votavová	Rokole	84 let

Všem oslavencům přejeme všechno nejlepší, hlavně hodně zdraví a spokojenosti.

zpracovala: Jana Petrů

**Přejeme všem občanům Bohdašína, Rokole, Vanovky i Bydla krásné Vánoce,
hodně štěstí, pohody a hlavně zdraví v roce 2024.**

Redakce

Toto číslo bylo vydáno 22. 12. 2023 v počtu 100 ks.

Vaše příspěvky, postřehy a náměty do dalších novin můžete odevzdávat na OÚ, nebo na petru.jana.29@seznam.cz

Krásné vánoční svátky
a
mnoho radostí, sil a úspěchů
v novém roce

vám přeje
obec Bohdašín

2024

